

[Hanne Reintoft.]

politisk hjælp blev deporteret. Det er risikoen — og for nogle måske formålet — med politisk registrering, når alle pynteord og bortforklaringer tages væk og de nøgne, bitre kendsgerninger står tilbage. Det kan i hvert tilfælde blive konsekvensen, og de, der i dag vil registrere, det være sig for lovlig politisk virksomhed eller dem på overdrevet, må vide, at de påtager sig ansvaret for denne konsekvens.

Her kommer rigsretsspørgsmålet ind igen. Da efter befrielsen spørgsmålet omkring den politiske registrering blev rejst, gjorde den daværende justitsminister, Elmquist, hvad han kunne for at dække over ledende danske politifolk og politikere, der havde været ansvarlige under krigen. Men et par ministre havde dog båret sig sådan ad, at sagen var næsten umulig at bortforklare; det drejede sig specielt om ministrene Thune Jacobsen og Gunnar Larsen. Med hensyn til sidstnævnte lå det temmelig håndfast bevist, og der var også andre alvorlige forhold, bl. a. samarbejde med en kendt stikker, hvilket havde ført til flere menneskers drab og frihedsberøvelse. Der var grundlag for en strafferetlig tiltale, men her kom så rigsretten som en retningsplanke. Højesteret skyndte sig nemlig at finde ud af, at hvis Gunnar Larsen havde ydet denne stikker honorar, så havde han gjort det i sin egenskab af trafikminister. Man må sige, at den danske befolkning har slugt et og andet i årenes løb. Derfor blev sagen henvist til den parlamentariske kommission, for at der skulle rejses rigsretssag, og så hørte vi aldrig mere til det.

Siden har vi intet hørt til rigsretsinstitutionen. Den blev anvendt i 1910, om end med diskutabelt resultat. Den blev misbrugt i 1947. Det vil sige, at siden 1910 er det eneste, den har været brugt til, at fritage ministre for kriminelt strafansvar, idet man foregav, at deres handlinger henhørte under deres embedsførelse, således at rigsretten var kompetent. Derfor er det spørgsmål, jeg vil rette til justitsminister Thestrup i dag, følgende: er vores demokrati, er folketinget, kommet derhen, at man ikke i den reelle, daglige virkelighed kan anvende rigsretten over for en minister, der tilside sætter sine pligter, viser grov uagtsomhed eller kommer med urigtige eller vildledende

oplysninger eller fortier disse oplysninger? Jeg taler ikke her om det konkrete, jeg vil gerne have et principielt svar fra ministeren. Er rigsretten begravet? Er det sådan, at det til enhver tid siddende parlamentariske flertal blot beskytter sine ministre, uanset hvad de foretager sig?

Vi så i 1930'erne, at registrering var en farlig praksis. Også i dag gør mange mennesker sig deres tanker om, hvad politisk registrering skal anvendes til. Det kan ikke bortforklares med, at det ikke i dag kan bruges til hjælp for den tyske nazisme. Verden er ikke blevet skånsommere eller mindre grusom, og man kan frygte, at politisk registrering i dag kan føre til mindst lige så alvorlige uhyrligheder. Derfor er det vigtigt at vide, om ministeren stadig agter demokratiet så højt, at ord og handlinger, uanset det parlamentariske flertal, kan lægges frem til rigsrettens vurdering, når der er rejst berettiget tvivl om afgivne forklarings rigtighed og overensstemmelse. Det var grunden til, at man oprettede rigsretsinstitutionen; den er sjældent blevet brugt, og spørgsmålet er, om den stadig består. Det er i dag lagt op til justitsministeren at forklare.

Ordføreren for forslagsstillerne (Kjær Rasmussen): Først nogle mere almindelige bemærkninger om forslaget og dernæst nogle replikker.

VS har desværre stået ret så ene med ønsket om at få afsløret det reelle indhold i regeringens erklæring af 30. september 1968. I denne erklæring hedder det:

„Regeringen har i dag besluttet, at registrering af danske statsborgere ikke længere må finde sted alene på grundlag af lovlig politisk virksomhed.“

Efter at have gennemlæst erklæringen er det ikke underligt, at mange måtte få den opfattelse, at registreringspraksis nu var ændret afgørende i forhold til tidligere. I begrundelsen for vort forslag henviser vi til udtalelser af folketingsmedlemmer, som angiveligt har haft den opfattelse. Der henvises som bekendt til udtalelser af det radikale medlem fru Else-Merete Ross, folkesocialisten hr. Poul Dam og socialdemokraten hr. Kjeld Olesen. Disse tre partiordførere har alle haft den opfattelse, at der ikke længere finder nogen registrering sted i poli-